

Bossenstrategie fnuikend voor Natura 2000-bossen en A-locatiebossen

Dat het thema bomen en bossen leeft, mag blijken uit het laatste themanummer van De Levende Natuur. Daar liggen echter ook valkuilen. Meningingen van deskundigen van natuurbossen en deskundigen van bosbouw/houtteeltbossen worden tegenover elkaar gezet. De argeloze lezer kan dan de indruk krijgen dat er over bossen verschillend gedacht kan worden en dat er verschillende opvattingen zijn. Het gaat daarbij in feite om heel verschillende thema's (natuur- en bosbouw-bos) met heel verschillende doelen, die door elkaar worden gehusseld. Thema's zoals klimaatslim, rijkstrooisel en zich aanpassende exoten horen niet bij natuurbos. Nu sluipen de toepassingen ervan echter volop in Natura 2000-bossen, met aanzienlijk kwaliteitsverlies als gevolg en schadelijk voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Blinde vlek

Natura 2000-bossen en A-locatiebossen gaan hard in kwaliteit achteruit. Een belangrijke oorzaak is het ontbreken van adequaat beheer gericht op bomen en struiken die in de betreffende habitats thuishoren. Instandhouding van de wilde flora en fauna (dus ook de wilde bomen en struiken) behorend bij het habitatype zijn de belangrijke doelen van Natura 2000. Bomen en struiken blijken een blinde vlek in het natuurbeheer. Daar bovenop worden momenteel duizenden (!) bomen en struiken, in het kader van de Bossenstrategie, aangeplant in en rond Natura 2000 bossen die juist niet in het betreffende habitat thuishoren, waaronder

invasieve exoten. Kennis van onze boshabitats blijkt onvoldoende voor kwaliteitsbeheer. Nu al moeten grote aantallen bomen worden verwijderd die schadelijk zijn voor de Natura 2000- doelen. Jammer en onnodige verspilling van geld en energie. De haast waarmee miljoenen bomen moeten worden aangeplant vanwege de Bossenstrategie gaat zonder zorgvuldige afweging van welke soorten, welk plantgoed, hoe en waar en door wie aangeplant wordt. Om gewenste aantallen bomen te halen worden gemakshalve willekeurige bomen en struiken, zoals exotische hazelaars en Noorse esdoorns, zowel in de bufferzones van Natura 2000-bossen geplant als in het bos zelf. Open vegetaties rondom oude bossen zijn voor de biodiversiteit juist van grote waarde. De effecten van de Bossenstrategie zijn nu al dramatisch voor natuurbossen.

Verwarring

Effecten van depositie van mest- en gifstoffen, verdroging en klimaatsverandering spelen een grote rol bij Natura 2000-bossen en andere oude boskernen. De verwarring in meningen en opvattingen over bosbeheer van adviserende bureaus en instituten zijn echter eveneens oorzaak van het spoedig niet meer kwalificeren van Natura 2000-bossen. Reflectie op de huidige uitvoering van de Bossenstrategie is dan ook meer dan noodzakelijk. Herstelmaatregelen ontstaan door een onzorgvuldige uitgevoerde Bossenstrategie zijn nu al dringend nodig. Niet ondenkbaar is dat boerderijen nabij Natura 2000-bossen nu moeten verdwijnen,

terwijl de redenen daarvoor straks wegvallen. De Bossenstrategie zou juist een prachtige en waardevolle aanvulling kunnen betekenen als er met goed beleid en kennis mee omgegaan zou worden. ■

Bert Maes

Ecologisch Adviesbureau Maes

(Foto: Koos Dijksterhuis).